

**Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районы
Салман авыл жирлеге Советы КАРАРЫ**

2018 елның 19 марта

2№

**Әлки муниципаль районының Салман
авыл жирлегендә гавами тыңлауларны
оештыру һәм уздыру тәртибе түрүнда**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә түрүнда" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлеге Уставы нигезендә Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлеге Советы каары чыгарды:

1. Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибен яңа редакциядә (кушымта) расларга.
2. «Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлегендә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе түрүнда» 2017 елның 20 мартандагы 3 номерлы Салман авыл жирлеге Советы каарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге каарарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Әлки муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

Совет рәисе,
Әлки муниципаль районы
Салман авыл жирлеге башлыгы

Л.Ф.Гайфуллина

Расланды
Әлки муниципаль районы
Салман авыл жирлегенде
Советының 2018 елның 19
мартаңдағы 2 нче номерлы
каары

**Әлки муниципаль районы Салман авыл жирлегендә гавами тыңлауларны
тәртипкә салу һәм уздыру**

Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлегендә (алға таба - Тәртип) әлеге тәртипнөң 3 статьясындагы 2 өлешиндә күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Әлки муниципаль районының Салман авыл жирлегене Уставы нигезендә эшләнгән.

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья Төп төшөнчәләр

Әлеге тәртиптә түбәндәге төп төшөнчәләр кулланыла:

гавами тыңлаулар - Әлки муниципаль районы Салман авыл жирлегендә яшәүчеләрнөң муниципаль берәмлек (алға таба - муниципаль берәмлек) жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекнөң жирле өһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча гавами фикер алышу юлы белән каарлар кабул итү процессында катнашуğa хокукларын гамәлгә ашыру рәвеше, шулай ук федераль законнарда, әлеге тәртиптә беркетелгән мәсьәләләрне карау өчен;

инициатив төркем - гавами тыңлауда катнашу хокукуна ия Россия Федерациясе гражданы яисә гражданнары төркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле - физик зат, шул исәптән юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре, ул карала торган мәсьәлә турында гавами тыңлауларда фикер алышуда катнашу хокукуна ия. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жирле үзидарә органнарын яисә дәүләт хакимиите органнарын тәкъдим итүче яисә алар эшчәнлегендә түләүле шартнамә нигезендә катнашучы гавами тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча кабул итүче затлар хезмәт бурычлары аркасында кермиләр;

гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, гавами тыңлаулар экспертылары, гавами тыңлаулар үткәру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгышларга хокуклы гавами тыңлауларда катнашучылар - жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, вәкилләре

әлеге тәртипнөң 6 статьясында билгеләнгән срокларда гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек чыгышка үз заявкаларын оештыру комитетына тапшырган;

оештыру комитеты - муниципаль берәмлекнөң жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлек советы депутатлары, жәмәгатьчелек вәкилләре вазыйфаи затларыннан паритеттә башлангычларда тәзелгән гавами тыңлаулар өзөрлөү һәм уздыру буенча оештыру гамәлләрен гамәлгә ашыручы коллегиаль орган;

гавами тыңлаулар эксперты - гавами тыңлаулар мәсьәләләре буенча маҳсус белемнәре булган һәм бу статуста вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт язмача рәвештә гавами тыңлаулар мәсьәләләре

буенча рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр тәкъдим итә һәм аларны аргументацияләу өчен фикер алышуларда катнаша.

2 статья Гавами тыңлаулар уздыруның максатлары

Халық алдында тыңлаулар тубәндәгә максатларда үткәрелә:

муниципаль берәмлекнәң жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышу, алар муниципаль берәмлек халкы катнашында мәжбүри тәртиптә гавами тыңлауларга чыгарыла;

халық тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

гавами тыңлаулар нәтижәләрен өзөрлөү, үткәрү һәм билгеләү экспертларның ачыклық, хәбәрдарлық, ихтыярый булуы, бәйсезлеге принциплары нигезендә ғамәлгә ашырыла.

3 статья. Халық тыңлауларына чыгарыла торган сораулар

1. Халық тыңлаулары жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча үткәрелә. Гавами тыңлаулар нәтижәләре жирле үзидарә органнары өчен рекомендация характерында.

2. Халық тыңлауларына мәжбүри рәвештә тубәндәгеләр чыгарыла:

1) муниципаль берәмлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставны норматив хокукий актларга туры китерү максатларында муниципаль берәмлек уставына Россия Федерациясе Конституциясе нигезләмәләрен, федераль законнар, конституция (устав) яисә Россия Федерациясе субъекты законнарын тәгәл кабатлау рәвешендә үзгәрешләр кертелү очракларыннан тыш, әлеге уставка үзгәрешләр һәм естәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты,

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

2.1) муниципаль берәмлекнәң социаль-икътисадый үсеш стратегиясе проекты;

3) муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре.

3. Әгәр һәр мәсьәлә буенча һәрьяклап һәм тұлы фикер алышуга комачауламаса, бәрничә мәсьәлә буенча берьюлы гавами тыңлаулар уздыру рәхсәт ителә.

4. Гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәрү, әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбеннән финансдана.

5. Әлеге нигезләмәнен 3 статьясындагы 2 өлешендә курсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органдының норматив хокукий актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар уздыру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукий акт проекты белән алдан ук таныштыруны, муниципаль берәмлек халкының гавами тыңлауларында катнашуны, кабул ителгән каарларның дәлилләнгән нигезләрен дә кертеп, гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халықка житкерүне) тәэммин итә торган башка чараларны күздә тотарга тиеш.

6. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм тәзелеш алып бару кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне үлчәү кагыйдәләре проектлары, территорияләрне тәзекләндеру кагыйдәләре проектлары, курсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлекеннән яисә капитал тәзелеш объектыннан файдалануның рәхсәт ителгән тәренә, рәхсәт биру турындағы каарларның проектларына, капитал тәзелеш объектларын тәзүнен ин чик параметрларыннан тайпилуга рәхсәт биру турындағы каарларның проектларына, капитал тәзелеш объектларын реконструкцияләүнен рәхсәт биру турындағы каарларның проектларына, жир кишәрлекләреннән һәм капитал тәзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер тәрен һәм объектларны капитал тәзелеш объектларыннан башка тәргә үзгәрту мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм тәзелеш

алып баруның расланган кагыйдәләре булмаганда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм (яисә) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) норматив хокукий актларны исәпкә алып, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындағы нигезләмәләрне исәпкә алып үткәрелә.

4 нче статья. Гавами тыңлаулар инициаторлары

Халық тыңлаулары халық, муниципаль берәмлек советы (алга таба - Совет), муниципаль берәмлек башлығы (алга таба - Башлық) инициативасы буенча үткәрелә.

Халық алдында тыңлаулар үткәру буенча халыкның инициативасы 18 яшкә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә кимендә 100 кеше дайими яшәүче гражданнар төркеменнән чыгып карага мөмкин.

2 нче бүлек. Гавами тыңлауларны билгеләү

5 нче статья. Гавами тыңлауларны билгеләү

1. Халық яисә Совет инициативасы буенча үткәрелә торган гавами тыңлаулар Совет каары белән билгеләнә.

Глава инициативасы белән үткәрелә торган гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлығы тарафыннан билгеләнә.

Халық тыңлаулары Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Халық алдында тыңлаулар үткәру һәм инициативасын хуплап халыкның имзаларын жыю турында халық инициативасын курсәту өчен кимендә 100 кеше санында инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем) төзелә.

2.1. Инициатив төркем советка тәкъдим итә:

- гавами тыңлаулар мәсьәләрен курсәтеп, гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм аларны үткәру кирәклеген дәлилләү, гражданнарның инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан 1нче номерлы күшымтасы нигезендә имзаланган гариза;

- муниципаль хокукий акт проекты (гавами тыңлауларда карау өчен ул кертелгән очракта);

- муниципаль хокукий актны кабул итү кирәклеген нигезләүне үз эченә алган аңлатма, аның максатларын һәм төп нигезләмәләрен курсәтеп (гавами тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итәчәк муниципаль хокукий актның гавами тыңлауларында карауга кертелгән очракта);

- 2 нче күшымта нигезендә гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;

- гражданнарның инициатив төркемен төзу турында каар кабул ителгән жыелыш беркетмәсе;

- инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, анда инициатив төркем тарафыннан тапшырылган документларның исемлеге, шулай ук муниципаль хокукий акт проекты докладчигы курсәтлән (муниципаль хокукий акт проектын гавами тыңлауларда карау өчен керткән очракта).

Гариза һәм беркетмәгә инициатив төркеменең рәислек итүче (инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле) һәм секретаре имза салырга тиеш.

2.2. Әгәр Советка әлеге статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлық документлар бер үк вакытта тапшырылса, гариза бирелгән дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аңа теркәлә торган документлар көргән көннән алып 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан гавами тыңлаулар уздыру инициативасын хуплаган халыкның имзалары жыелырга һәм тапшырылырга тиеш - әлеге нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә, 18 яшкә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә дайими яшәүче халыкның кимендә 100 имзасы санында әлеге нигезләмәгә 3 нче күшымта нигезендә.

Имзалар гавами тыңлаулар уздыру турындағы инициативасы курсәту турындағы гариза биргән көннең иртәгесеннән жыелырга мөмкин. Имза

кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән белешмәләр керту рәхсәт итөлми. Гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имза кәгазенә керту даталарында һәм таныклау язмаларында идарәләр гражданнар һәм имзалар жыючылар тарафыннан тиешенчә килештерелегә тиеш.

2.4. Совет эш төркемен төзи һәм имзалар кәгазыләрен тапшырган көннән алып 10 көн эчендә тапшырылган белешмәләрне тикшерә.

Имзалар кәгазыләрендәге имзаларны һәм белешмәләрне тикшеру нәтижәләре буенча имза гамәлгә яраксыз дип танылырга мәмкин. Әлеге нигезләмә нигезендә аның гамәлгә яраксызлыгы билгеләнмәгән булса, имза нәтижәле була.

Имзалар жыю тәртибен бозып һәм (яисә) имзалар кәгазен рәсмиләштеру буенча жыелган имзалар гамәлгә яраксыз имзалар, ягъни имзалар белән түбәндәгеләр таныла:

- 1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелган имзалар;
- 2) 18 яшкә житмәгән һәм дайми яисә башлыча муниципаль берәмлек территориясендә яшәмәгән затлар имзалары;
- 3) имзалар кәгазенә үз имzasын үз кулы белән кую датасы курсәтелмәгән гражданнар имзалары;
- 4) имзалар кәгазенә кулдан язылмыйча яисә карандаш белән кертелгән белешмәләр;
- 5) гражданнар турында аларга туры килә торган белешмәләрдә һәм имза кәгазенә керту даталарында тәзәтүләр булган имзалар, әгәр бу тәзәтүләр имзалар жыючылар тарафыннан махсус килештерелмәгән булса;
- 6) әлеге нигезләмәгә 3 нче күышимта таләпләренә туры килми торган имзалар кәгазендәге барлык имзалар

Тикшеру нәтижәләре имзалар кәгазыләрен тикшеру беркетмәсе (4 нче күышимта) белән рәсмиләштерелә.

2.5. Советның чираттагы утырышында, имзалар кәгазыләре көргөн көннән соң 15 көн эчендә гавами тыңлаулар билгеләү турында яисә гавами тыңлаулар билгеләү турында гаризаны түбәндәге очракларда кире кагу хакында карап кабул итөлә:

- 1) гавами тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) тәкъдим итегән дәрес имзалар саны халық алдында тыңлаулар уздыру турында халық инициативасын курсәту өчен житәрлек тугел.

2.6. Гавами тыңлауларны билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуны китереп чыгарған хокук бозуларны бетерү шарты белән, гавами тыңлауларны билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат кертугә киртә булмый.

2.7. Гавами тыңлауларны билгеләү мәсьәләсө Муниципаль берәмлек советы тарафыннан карала.

2.8. Гавами тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көн эчендә гражданнарның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиленә язмача мотивлаштырылган хәбәрнамә жибәрә.

3. Ачык тыңлаулар билгеләгән Совет, Башлык тиешле муниципаль актларны кабул итә, аларда сорау, сроклар, вакыт һәм аларны уздыру урыны, оештыру комитеты составы, муниципаль хокукий акт проекти буенча фикер алышуда һәм гражданнарның гавами тыңлауларга чыгарылуын исәпкә алу тәртибе турында мәгълүмат бар.

Гавами тыңлаулар үткәрү датасы - федераль законнарда, Устав һәм әлеге тәртиптә башкасы билгеләнмәгән булса, гавами тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукий акт кабул итегән көннән алып 30 көн эчендә билгеләнә.

Муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар билгеләү турында мәгълүмат гавами тыңлаулар уздырган көнгә кадәр календарь көннәрдә исәпләнә торган 7 көн эчендә (әгәр башкасы каралмаган булса, федераль законнарда, Уставта, әлеге тәртиптә) муниципаль хокукий актны фикер алыша торган муниципаль хокукий актның күышимта проекти белән гавами

тыңлауларны билгеләү түрүнде гавами тыңлаулар билгеләнгән көнгө кадәр бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән гамәлгә ашырыла.

3 нчы бүлек Гавами тыңлауларны өзөрләү һәм уздыру

6 нчы статья. Гавами тыңлауларны өзөрләү һәм уздыру

1. Халык тыңлаулары муниципаль берәмлек халкы өчен уңайлы вакытта уздырыла (әш көне булмаган көннәрдә 11.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр я әш көннәрендә, 16.00 сәгатьтән башлап, 22.00 сәгатьтән дә соңга калмыйча гавами тыңлаулар уздырырга тәкъдим ителә). Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүче тыңлаулар уздырыла торган бинага totkarlyksyz керүне тәэммин итәргә тиеш.

Гавами тыңлаулар узган көнне оештыру комитеты гавами тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

2. Халык тыңлауларында рәислек итүче булып оештыру комитеты рәисе тора. Утырыш гавами тыңлауларны ача, гавами тыңлауларның сорауларын (мәсьәләләрен), тыңлауларны уздыру тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, сәркатип һәм эксперктарны курсәтә, тыңлаулар үткәру инициаторларын курсәтә. Оештыру комитеты сәркатибе гавами тыңлаулар протоколын алыш бара.

3. Рәис итүче фикер алышу үткәрелә торган мәсьәләнне игълан итә һәм гавами тыңлаулар уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләт бирелгән затка, эксперктарга, шулай ук чыгышка хокуку булган гавами тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты тарафыннан теркәлгән гаризалар бирүнен чираты белән билгеләнә.

4. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән эксперктар да, үз тәкъдимнәрен тәшерергә һәм (яисә) гавами тыңлауларда башка катнашучылар курсәткән тәкъдимнәргә күшүлүргө хокуклы.

Фикер алышу йомгаклары буенча, гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләнне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнен һәм тәкъдимнәрнен бердәм исемлеге тезелә, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар тәшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми.

5. Йомгаклау документын төзегәннән соң тәкъдим һәм тәкъдимнәр белән рәис катнашучыларны жирле әһәмияттәге мәсьәләнне (мәсьәләләрне) хәл итүнен йомгаклау вариантын тавыш биругә куя. Гавами тыңлауларда каарлар кабул ителә тыңлауларда тәркәлгән катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш бири юлы белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул жирле әһәмияттәге мәсьәләнне тәкъдим иткән өчен тавыш бирә, ача каршы яки тавыш бирудән тыелып кала. Тавыш бири нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә рәислек итүче һәм гавами тыңлаулар сәркатибе кул куя.

6. Гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, гавами тыңлаулар уздырган көннән алыш әш көннәрендә исәпләнә торган 3 көн эчендә гавами тыңлаулар нәтижәләре түрүнде бәяләмә (6 нчы күшүмтә) тезелә, анда тубәндәгеләр курсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар);
- 2) гавами тыңлаулар уздыру инициаторы;
- 3) гавами тыңлауларны билгеләү түрүнде хокукый акт датасы, номеры һәм исеме, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү) датасы;
- 4) гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) гавами тыңлаулар уздырган оештыру комитеты;
- 6) гавами тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгышка хокук алган затлар түрүнде мәғьлүмат;
- 7) гавами тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләнне (мәсьәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәрнен һәм тәкъдимнәрнен бердәм исемлеге, моңа гавами тыңлауларда катнашучылар тәшергән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр керми;

8) жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнөң йомгаклау варианты;

9) гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирың нәтижәләре.

7. Гавами тыңлауларның нәтижәләре турындағы бәяләмәгә оештыру комитеты рәисе һәм сәркатибе имза сала һәм шуши көннәрдә, гавами тыңлаулар уздырылған көннән алып 5 көн эчендә исәпләнә торған 5 көн эчендә бастырып чыгарылырга (халықка житкерелергә) тиеш.

8. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә жирле үзидарәнен халықтың тыңлауларына чыгарыла торған мәсьәләләр буенча карап кабул итү өчен җаваплы органы тарафынан һичшикsez каралырга тиеш. Карап йомгаклары мәжбүри тәртиптә гавами тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафынан гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә караган көннән алып эш көннәрендә саналған 5 көн эчендә бастырып чыгару (халықка житкерү) юлы белән, муниципаль берәмлек халкына гавами тыңлаулар инициаторларына житкерелә.

9. Гавами тыңлаулар нәтижәләре турындағы бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, рекомендация характерында була.

4 нче бүлек. Муниципаль берәмлек уставы проекты буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру үзенчәлекләре, Уставка, жирле бюджет проектына һәм аның үтәлеше турында хисап проектына үзгәрешләр керту хакында Совет каары проекты, муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындағы мәсьәлә буенча

7 нче статья. Муниципаль берәмлек Уставы проектының гавами тыңлауларында карау үзенчәлекләре һәм Уставка үзгәрешләр керту туринда Советы каары проекты

1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда Совет уставы проекты "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары туринда" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә туринда" 2004 елның 28 июлendәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында һәм Уставта караган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда Совет каары проекты һәм аны кабул итү турындағы мәсьәлә Совет тарафынан караган көнгә кадәр 30 көн эчендә рәсми басылып чыгарга (халықка житкерергә) тиеш. Бер үк вакытта курсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча гавами тыңлаулар билгеләү туринда Совет каары бастырыла.

3. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда Совет каары проекты буенча гавами тыңлаулар проектны бастырып чыгарган (халықка житкергән) көннән соң 7 календарь көннән дә иртәрәк булмаган вакытта уздырыла.

4. Муниципаль берәмлек Уставы проекты буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган тарафынан оештыру комитеты муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту туринда муниципаль хокукый акт Советы каары проекты буенча тапшырыла.

8 нче статья. Жирле бюджет проектының гавами тыңлауларында һәм аның үтәлеше турындағы хисапны карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше туринда еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, башка федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Уставта, Бюджет корылышы һәм муниципаль берәмлектә бюджет процессы туринда нигезләмәдә караган үзенчәлекләрне исәпкә алып, гавами тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджеттың үтәлеше турындағы хисап буенча гавами тыңлаулар уздыруны гамәлгә ашыручи орган булып

оештыру комитеты тора.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджетның үтәлеше турындағы хисап буенча гавами тыңлаулар билгеләу турындағы карар муниципаль берәмлек башлығы тарафыннан кабул ителә.

3. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләу турындағы карарлар, жирле бюджетның үтәлеше турындағы хисап аларны кабул иткәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга (халықка житкерелергә) тиеш.

4. Жирле бюджет проекты буенча гавами тыңлаулар, жирле бюджетның үтәлеше турындағы хисап жирле бюджет проекты басылып чыкканнан (халықка житкерелгәннән) соң 7 календарь көннән дә алданрак үткәрелми (жирле бюджетның үтәлеше турындағы хисап).

9 нчы статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындағы мәсьәләне гавами тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законда, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" һәм "Татарстан Республикасында референдум турында" Татарстан Республикасы Законнарында, Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып оештырыла һәм уздырыла.

2. Әлеге мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар билгеләу турындағы карар Совет тарафыннан кабул ителә.

3. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындағы мәсьәлә буенча гавами тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган - оештыру комитеты.

Әлки муниципаль районының
Салман авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
hем уздыру тәртибенә 1 нче
кушымта

ГАРИЗА

Гавами тыңлауларны билгеләү.

Инициатив тәркемдә _____ кеше, исемлек
кушымта итеп бирелә, _____ халық инициативасы буенча _____ билгеләргә
тәкъдим итә
муниципаль берәмлектә тубәндәге сорай буенча гавами тыңлаулар:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Гавами тыңлаулар уздыру кирәклеген нигезләү:

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Күшымта (фактта тәкъдим ителгән документлар курсәтелә):

- 1) муниципаль хокукый акт проекты (көртөлгән очракта);
- 2) аңлатма языу;
- 3) финанс-икътисадый нигезләү
таләп итә торган хокукый актны гамәлгә ашыру
өстәмә матди hем башка чыгымнар;
- 4) гражданнарның инициатив тәркеме исемлеге;
- 5) оештыру турында карап кабул ителгән жыелыш беркетмәсе
гражданнарның инициатив тәркеме;
- 6) озату хаты.

Вәкаләтле вәкил

гражданнарның инициатив тәркеме

_____
(имзасы)

Сәркәтил

гражданнарның инициатив тәркеме

_____
(имзасы)

Әлки муниципаль районының
Салман авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
hем уздыру тәртибенә 2 нче
кушымта

ИНИЦИАТИВ ГРУППА ӘГЪЗАЛАРЫ ЖЫЕЛМАСЫ

Вәкаләтле вәкил

гражданнарның инициатив төркеме

(имза)

(Ф.И.О.)

Әлки муниципаль районының
Салман авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 3 нче
кушымта

Гавами тыңлауларны язу бите

Сорай буенча: "

"

Без, түбәндә язылучылар, ачык тыңлаулар үткөрүне хуплыйбыз
муниципаль берәмлек халкы инициативасы түбәндәгө сорай буенча:

"

"

т/б №	Фамилия, исем, атасының исеме	18 яшь туган көнө (өстәмә рәвештә туган көнө һәм ае)	Яшәү урыны адресы (паспорт буенча)	Паспортының яисә граждан паспортын алмаштыручи документының сериясе һәм номеры	Имзалар һәм аны керту датасы (граждан үз кулы белән кертелә)

Имза көгазен таныклыйм:

(фамилиясе, исеме, атасының исеме,

паспортның яисә документның сериясе, номеры һәм бириү датасы,

исемен курсәтеп, гражданның паспортын алмаштыручи

яисә аны биргән органның коды, яшәү урынының адресы,

имзалар жыйиган, аның имzasы һәм аны кую датасы)

Вәкаләтле вәкил
гражданнарның инициатив төркеме

(имза)

(Ф.И.О.)

Әлкі муниципаль районының
Салман авыл жирлегендә
гавами тыңлауларны оештыру
hем уздыру тәртибенә 4 нче
кушымта

БЕРКЕТМӘ
Гавами тыңлауларны язу битен тикшеру

Сорай буенча: _____

Муниципаль берәмлек советында бирелгән саннар
гавами тыңлаулар үткәру инициативасын хуплаучы гражданнар имзалары

Сайлаучылар имзалары тикшерелде _____, шулардан түбәндәгеләр
танылды:
гамәлгә яраксыз _____ түбәндәгө сәбәпләр буенча:

_____
_____
_____

Гамәлгә яраксыз имзалар саны - _____.

Фактлардан чыгып Жирлекнең тәкъдим ителгән гомуми саны;
дөрес имзаларны тәшкил итә _____.

Эш төркеме житәкчесе _____
(имзасы) _____ (Ф.И.О.)

Эш төркеме әгъзалары _____
(имзасы) _____ (Ф.И.О.)
_____
(имзасы) _____ (Ф.И.О.)

_____ (дата, вакыт)

Вәкаләтле вәкил
гражданнарың инициатив төркеме _____
(имзасы) _____ (Ф.И.О.)

Сәркәтип
гражданнарың инициатив төркеме _____
(имзасы) _____ (Ф.И.О.)

Элки муниципаль районының
Салман авыл жирлегендэ
гавами тыңлауларны оештыру
һәм уздыру тәртибенә 5 нче
кушымта

БЕРКЕТМӘ
Гавами тыңлаулар

" " 20 _____ №

Халық алдында тыңлаулар түбәндәге инициатива буенча:

билгеләнгән _____
(муниципаль хокукый акт)

(муниципаль хокукый акт исеме)
басылып чыккан (халыкка житкерелгән):

түбәндәге адрес буенча үткәрелгән:

(үткәрелү датасы)

Оештыру комитеты:

Катнаштылар:

Вәкаләтле вәкил: _____
Сәркатип:

Экспертлар: _____
Гавами тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

Гавами тыңлауларда чыгыш ясаучы катнашучылар:

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Тыңладылар:

1.

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

2.

(фамилиясе, исеме, атасының исеме)

Кертелгән тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр саны телдән һәм язма
формасы, шул исәптән:

т/б №	Рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр	Гариза бирүче

Гавами тыңлаулар рәисе _____
(имзасы) (Ф.И.А.)

Гавами тыңлаулар сәркатибе _____

Өлкى муниципаль районының
Салман авыл жирлегендэ
гавами тыңлауларны оештыру
hем уздыру тәртибенә б нчы
кушымта

Гавами тыңлауларның йомгаклау нәтижәсе турында

"—" 20 _____

Халық алдында тыңлаулар түбәндеге инициатива буенча:

билгеләнгән

(муниципаль хокукий акт)

(муниципаль хокукий акт исеме)
басылган (халыкка житкерелгән): _____
адресы буенча үткәрелде:

(үткәрелу датасы)
Халық тыңлауларына чыгарыла торған соралар (сораулар)

Гавами тыңлаулар үткәрү инициаторы _____
гавами тыңлаулар уздыру датасы, вакыты hем урыны

Халық алдында тыңлаулар уздырган оештыру комитеты

Катнашучылар турында ачык тыңлаулар буенча мәгълүмат, шул исәптән
чыгышка хокук алган _____

Бердәм тәкъдимнәр исемлеге һәм мәсьәләне хәл итү буенча тәкъдимнәр
Халық тыңлауларына чыгарылган жирле әһәмияттәгә мәсьәләләр:

Фикер алышуга чыгарылган мәсьәләләр		Экспертларның һәм катнашучыларның тәкъдимнәре һәм кинәшләре		Тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) көртелгән (хупланган)	Искәрмә
т/б №	сорау формулорвасы яисә проектның исеме	т/б №	Текст жөмләләр	Фамилиясе, исеме, атасының исеме эксперт катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2.			
2		2.1.			
		2.2.			

Жирле әһәмияттәгә мәсьәләне хәл итүнен йомгаклау варианты:

Гавами тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре:

риза _____ (кеше)
каршы _____ (кеше)
тыелып калдылар_____ (кеше).

Оештыру комитеты рәисе _____

Оештыру комитеты сәркатибе _____